

1 **כַּאֲלֵא** שהיה גר **בְּבִנְיָה** והיה חסיד, ומחמת חסידותו לא נחשד
 2 להתיר בכור עבור שכן, **שֶׁהִתִּירוּ לֹוּ (בְּבִנְיָה) חֲכָמִים לְהִזִּית נֹמְל**
 3 **אַרְבַּע אִפְרוֹת** לבדיקת מומי **בְּהֶמָה דְּקָה וְשִׁשָּׁה לְנֶפֶת**, בֵּין אִם
 4 נמצא הבכור תָּם וּבֵין אִם נמצא **פְּעַל מוֹם**.

גמרא

5 הגמרא מבארת את החילוק בין שכן בדיקת בהמה גסה לדקה.
 6 שואלת הגמרא: **מַאי טַעְמָא** שעבור בדיקת בהמה דקה נטל אילא
 7 ארבע, ואילו לבדיקת בהמה גסה נטל שש. מבארת הגמרא: **הָאֵי –**
 8 בכור בהמה גסה, **נְפִישׁ טִירְחִיָּה** – מרובה הטרחה לבדוקו, משום
 9 שצריך להשליכו לארץ ולכופתו כדי לראות את מומו, וְהָאֵי – בכור
 10 בהמה דקה, **לֹא נְפִישׁ טִירְחִיָּה** – לא מרובה טרחותו.
 11 הגמרא מבארת את אופן נטילת השכן שהותר לאילא: שנינו במשנה
 12 שהותר לאילא ליטול שכרו בֵּין אִם נמצא הבכור תָּם, וּבֵין אִם נמצא
 13 **פְּעַל מוֹם**.

14 שואלת הגמרא: **בְּשִׁלְמָא** מה שנטל אילא את שכרו כשנמצא **פְּעַל**
 15 **מוֹם** קבוע, **מְשוּם דְּקָא שְׁרִי לִיה** – משום שהתיר את הבכור
 16 לשחיטה ונהנה השואל מכך, **אֵלְא** אִם נמצא תָּם, **אִמְאֵי** נטל
 17 שכן והלא לא נהנה השואל מהפסק, שהרי אסר לו לשוחטו.
 18 מבארת הגמרא: משום **דָּאִם בְּן** שיטול שכן רק כאשר נמצא
 19 הבכור בעל מום, **אִתִּי לְמִתְשַׁדִּיָּה** – יבואו לחשוד בו, וְאִמְרִי,
 20 **הָאֵי פְּעַל מוֹם**, תָּם הוּא – ויאמרו שככור זה שפסק שהוא בעל
 21 מום, באמת תָּם הוא, וְהָאֵי דְּקָא שְׁרִי לִיה **מְשוּם אַנְרָא** – והתירו
 22 כדי לקבל שכן, וכדי לבטל חשד זה אמרו שיטול שכן אפילו אם
 23 נמצא תָּם. שואלת הגמרא: **אֵי הָכֵי** – אם כן שחוששים לחשד,
 24 תָּם נְמִי אִמְרִי **פְּעַל מוֹם הוּא** – גם כאשר יאמר שהוא תָּם, יאמרו
 25 שבאמת הוא בעל מום, וְהָאֵי דְּלֹא קְשָׁרִי לִיה – ומה שאסר
 26 לשוחטו ואמר שהוא תָּם, **סָבַר כִּי הֵיכִי דְּלִשְׁקוּל אַנְרִיָּה וְיִמְנָא**
 27 **אַחֲרִיתִי** – הוא משום שחשב לקבל שכרו פעם שניה כשיפול בו
 28 עוד מום לאחר זמן ויבואו אליו שידבקו. משיבה הגמרא: **הָד**
 29 **וְיִמְנָא תְּקִינֵי לִיה רַבְנָה**, תְּרִי וְיִמְנֵי **לֹא תְּקִינֵי לִיה רַבְנָן** – פעם
 30 אחת תיקנו לו שיטול שכן על ראיתו כל בכור ולא שני פעמים,
 31 ולכן אין כל חשד.

משנה

32 המשנה דנה בענין נטילת שכן עבור מעשה מצוה: דיין הנוטל שְׁכָרוֹ
 33 מבעלי הדינים כדי לְדוֹן אותם, דִּינָיו בְּטִיָּלִים. וכן הנוטל שכן כדי
 34 לְהַעֲדִי, עֲדוּתָיו בְּטִיָּלִין. וכן הנוטל שכן כדי לְהִזִּית מי פרה אדומה
 35 על הטמא בטומאת מת, וְלִקְדָּשׁ – לערב את אפר הפרה האדומה
 36 במים חיים, מִיָּמִינוּ מִי מַעֲרָה שהם סרוחים ופסולים לטהרת טמא מת,
 37 וְאִפְרוֹ אֶפְרָ מְקַלָּה כלומר שהוא ככל סתם אפר, שאינו מועיל לטהר
 38 את הטמא.
 39 המשנה מביאה אופני היתר תשלום שכן לעושה המצוה: וְאִם הָיָה
 40 רואה הבכורות או אחד מכל עושי הפעולות המנויים במשנה, בְּהִיָּה,
 41 והאדם הצריך לו מוליכו בדרך שיש בה טומאה, כשאין דרך אחרת
 42 טהורה, ובכך הוא מְטַמְּאֵהוּ מְלֹאכּוּל תְּרוּמָתוֹ, ונמצא שמפסידו,
 43 שכאשר הוא טהור יכול לאכול תרומה שדמיה מועטים ועכשיו
 44 שנטמא עליו לאכול רק חולין שדמיהם יקרים, לכן המוליכו מְאֻכְּלֵי
 45 וּמְשֻׁקָּי וְכֹסֶף, משלו, ואין זה נחשב לנתינת שכר. וכן אִם הָיָה אחד
 46 מעושי הפעולות המנויים במשנה, וְכָן מְרַכִּיבֵי עַל הַחֲמוֹד ואין זה
 47 כנתינת שכר. וכן בכל אלו נֹתֵן לוֹ שְׁכָרוֹ פְּפוּעֵל, לפי מה שהוא
 48 מפסידו כאשר מוליכו לצרכו.

גמרא

51 הגמרא מבררת מהו המקור לאיסור נטילת שכן עבור הוראה
 52 ותלמוד תורה. מבררת הגמרא: **מִנְהֵינִי מִיָּלִי** שאסור ליטול שכן על
 53 הוראת דין ועל לימוד תורה. **אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, דְּאָמַר קְרָא**
 54 **וְדָבַר ד' ה')** **רְאָה לְמַדְתֵּי אֲתָכֶם וְגו'** חקים ומשפטים כְּאֶשֶׁר צִוִּי ה'
 55 אֱלֹהֵי, ונלמד מפסוק זה שאמר להם משה לישראל, **מָה אֲנִי צִוִּי**
 56 **ה' ללמד בְּחֻנָּם, אִף אֲתָם** למדו לאחרים בְּחֻנָּם.

57 הגמרא מביאה ראייה ללימוד זה מברייתא: **תֵּנִיא נְמִי הָכֵי, בְּאֶשֶׁר**
 58 **צִוִּי ה' אֱלֹהֵי, מָה אֲנִי בְּחֻנָּם אִף אֲתָם בְּחֻנָּם**. וּמִנְיָן שֶׁאִם לֹא מִצָּא
 59 ללמוד בְּחֻנָּם, שִׁילְמֵד בְּשֻׁכְרָא, תְּלַמְּדֵד לֹמְר (משלי בג כב) **אֲמַת קָנְהָ,**
 60 ואמת זו תורה. וּמִנְיָן שֶׁלֹּא יֵאמַר אדם שמצא ללמוד רק בשכר,
 61 **כְּשֵׁם שִׁלְמַדְתִּיהָ בְּשֻׁכְרָא, כִּף אֲלַמְדַּנָּה** לאחרים בְּשֻׁכְרָא, תְּלַמְּדֵד לֹמְר
 62 **אֲמַת קָנְהָ, וְאֵל תִּמְכֹּר.**

63 הגמרא מביאה סתירה בין משנתנו למשנה בקידושין. שנינו במשנה:
 64 הנוטל שכן לְהִזִּית וְלִקְדָּשׁ מי פרה אדומה, מִיָּמִינוּ מִי מַעֲרָה וְאִפְרוֹ
 65 **אֶפְרָ מְקַלָּה**, כלומר שמעשיו בטלים.

66 שואלת הגמרא: וְרִמִּינְהוּ – יש להקשות על דין זה ממה שנינו
 67 בקידושין (גח) **הַמְּקַדֵּשׁ אִשָּׁה בְּמֵי חַטָּאת או בְּאֶפְרַי חַטָּאת, הָרִי זֶה**
 68 **מְקַדְּשֶׁתָּ, אִף עַל פִּי שְׁהוּא יִשְׂרָאֵל** שאינו רגיל בהזאה וקידוש,
 69 מוכח ממשנה זו שמוותר ליטול שכן על הזאה וקידוש, וכך מקדשה במה
 70 שעושה אותם עבורה בחנם, שאם אסור ליטול שכן כמבואר
 71 במשנתנו, במה מקדשה, הרי לא קיבלה דבר השהה פרוטה.

72 מתרצת הגמרא: **אָמַר אַבְיָי, לֹא קָשְׁיָא, בְּאֵן** בקידושין שנאמר
 73 שהיא מקדשת ומשמע שמוותר ליטול שכן, מדובר כאשר הוא
 74 מקדשה בְּשֻׁכְרָא הַבָּיָה של האפר ממקום רחוק מירושלים, ובשכן
 75 מְלִוֵי הַמַּיִם, שאז הוא נוטל את שכן טרחתו, ולא את שכן המצוה,
 76 אבל בְּאֵן שנאמר במשנה שאסור ליטול שכן, מדובר בְּשֻׁכְרָא הַבָּיָה
 77 וְקִדּוּשׁ שהם עצמם הכשר המצוה שאסור ליטול עליה שכן.

78 מוסיפה הגמרא: **דִּיקָא נְמִי כִּיתְרוֹן זֶה, דְּקָתְנִי הָכֵא לְהִזִּית וְלִקְדָּשׁ**
 79 ומשמע שמדובר על ההזאה והקידוש עצמם ועל פעולות אלו נאמר
 80 שאסור ליטול שכן, וְהָתָּם קָתְנִי 'הַמְּקַדֵּשׁ בְּמֵי חַטָּאת וּבְאֶפְרָ
 81 חַטָּאת' ומשמע שמדובר על מילוי המים והבאת האפר. **שְׁמַע מִיָּנָה**
 82 כחילוק שחילק אבבי בין המשניות.

83 שנינו במשנה: **אִם הָיָה אחד מכל עושי הפעולות המנויים במשנה,**
 84 **בְּהִיָּה, והאדם הצריך לו מוליכו בדרך שיש בה טומאה, ובכך**
 85 **מְטַמְּאֵהוּ מְלֹאכּוּל תְּרוּמָתוֹ כּו',** ונמצא שמפסידו, כיון שעליו
 86 לאכול רק חולין שדמיהם יקרים, לכן המוליכו מאכילו ומשקו וסכו
 87 משלו.

88 הכהנים מוזהרים שלא ליטמא למת, שנאמר (ויקרא כא א) **לִנְפֶשׁ לֹא**
 89 **יטמא**. הגמרא מבררת איך נכנס הכהן למקום הטומאה. שואלת
 90 הגמרא: **אֵיהוּ גּוֹפִיָּה הֵיכִי אוֹיֵל** – איך הלך הכהן בדרך הטמאה
 91 והלא עובר בזה על האיסור שמוזהרים הכהנים שלא ליטמא למת.

92 משיבה הגמרא: המשנה עוסקת באופן שמוליכו לְבֵית הַפָּרֶם – שדה
 93 שהיה בה קבר ונחרשה. שהכניסה לשם אסורה לו רק מְדַרְבְּנָן,
 94 שגורו בה חכמים טומאה (אהלות פי"ז מ"א), מחשש שמא הולִיכָה
 95 המחרישה עצמות מן המת שיש בהן שיעור כשעורה ופזירה אותן על
 96 פני השדה, והעובר שם יגע בה או יזינה ממקומה, וכיון שהאיסור
 97 הוא רק מדרבנן, יכול הכהן ליכנס שם על ידי בדיקה, **דְּאָמַר רַב**
 98 **יְהוּדָה אָמַר רַב, מְנַפֵּחַ אָרֶם** בפיו את העפר בְּבֵית הַפָּרֶם, כדי שלא
 99 יגע בעצם, וְהוֹלֵךְ שֵׁם, שאם יש שם עצם קטנה כשעורה תדחה
 100 מלפניו על ידי הניפוח, ומכל מקום לגבי תרומה נטמא ונאסר לאכול
 101 אותה, ולכן יכול זה שהולִיכו לשם להאכילו ולהשקותו, כתשלום על
 102 הפסד זה ואינו נחשב לשכן.

58 וְאִיֶּךָּ – ורבי אליעזר שלא חשש לכך והתיר לקנות עור של נקבה,
 59 סבר שבי עֲבָרִים מִידֵעַ יָדִיעַ – מקום כרסום העכברים ידוע וניכר
 60 ולא יוכל לומר שהעכברים אכלוהו, ולכן אם יחתך ידעו שהיה זה
 61 זכר.
 62 שנינו במשנה: וְאִין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ צִמְר מְלוֹכָן, וְצוּאֵי – ושאינו
 63 מכובס.
 64 מקשה הגמרא: הֲשִׁתָּא צִמְר מְלוֹכָן לֹא וְכִנְיָן – לאחר ששמענו
 65 שצמר מלוכין אין אנו קונים ממנו, אף על פי שיש לומר שכיון שיש
 66 בדבר טרחה ללבנו, אינו עושה כן כאשר הוא צמר מבכור משום
 67 שחושש שישמעו חכמים שהוא בכור ויפסיד טרחתו, ובכל זאת אין
 68 קונים ממנו משום שהיא רק טרחה מועטת שאינו מקפיד אם יפסידנה,
 69 צוּאֵי שלא טרח בו כלל מִיִּצְיָא להשמיענו שאסור לקנות ממנו.
 70 מתרצת הגמרא: אֵלֵא מַה שְׁשֵׁנִינּוּ 'צמר מלוכין וצואי, הֲדָא קִתְּנֵי –
 71 כוונת המשנה שאסור לקנות ממנו צִמְר מְלוֹכָן – [מכובס] מְצוּאָתוֹ,
 72 אף שטרח בו מעט לכבסו. והמשנה לא השמיעה צמר שאינו מכובס,
 73 שזה פשוט שאין קונים ממנו.
 74 שנינו במשנה: אֲכָל לֹקְחִין מִמֶּנּוּ צִמְר טָוִי וְכִנְדִים, שִׁמְפְּנֵי שִׁטְרַח
 75 בהם אין לחשוש שהם מצמר של בכור. מקשה הגמרא: הֲשִׁתָּא טָוִי
 76 וְכִנְיָן – לאחר ששמענו שמותר לקנות ממנו צמר טווי, כִּנְדִים
 77 מִיִּצְיָא שמותר לקנות ממנו, והלא משעה שנטוה כבר הותר לקנותו,
 78 ופשוט שכאשר עשה מצמר טווי זה בגד, מותר לקנותו.
 79 מתרצת הגמרא: מֵאֵי כִנְדִים שדיברה עליהם המשנה, נִמְטֵי – בגדים
 80 העשויים מלֶבַד שלא נטו מעולם, שאין בהם את ההיתר של טווי,
 81 ולכן היה צריך התנא להשמיע שמותר לקנותם.

משנה

82 המשנה מביאה את הדברים המותרים והאסורים לקנות מן החשוד
 83 על השביעית: הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית לזרוע בשנת השמיטה, או
 84 לעשות סחורה בספיחים, אִין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ פִּשְׁתָּן, וְאִפִּילוּ כֶּרֶךְ
 85 שהוא פשתן הכתוש ומתוקן במסרק אין לוקחים ממנו, משום שאין
 86 בכך טרחה רבה כל כך, ואינו חושש שישמעו שהוא של שביעית
 87 ויפסיד את טרחתו. אֲכָל לֹקְחִין מִמֶּנּוּ פִּשְׁתָּן טָוִי, וְאִרְגִי, משום
 88 שכבר טרח בהם, ואם היה של איסור לא היה טרח מחשש
 89 שיפסידוהו.
 90

גמרא

91 שואלת הגמרא: הֲשִׁתָּא טָוִי וְכִנְיָן – לאחר שהשמיענו התנא
 92 שמותר לקנות ממנו פשתן טווי, אִרְגִי מִיִּצְיָא להשמיע שמותר
 93 לקנות ממנו, הרי פשתן זה נטוה לפני שנארג, ומאותה שעה הותר
 94 לקנותו ממנו. מתרצת הגמרא: מֵאֵי אִרְגִי שדיברה עליו המשנה,
 95 תִּיבֵי – שרשרות שעושין אותן מפשתן לפני שנטוה, ולכן צריך
 96 להשמיענו שמותר לקנותם.
 97

משנה

98 המשנה מביאה את הדברים המותרים והאסורים לקנות מן החשוד
 99 על מכירת תרומה בתורת חולין: הַחֲשׂוֹד לְהִיּוֹת מוֹכֵר תְּרוּמָה לְשׁוּם
 100 חוּלִין, אִין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ אִפִּילוּ מִים וְמַלְחָה, מִשׁוּם קִנְס, דְּכָרִי רַבִּי
 101 יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בַּל שֵׁינֵשׁ בּוֹ זִיקָתָא – [שייכות] תְּרוּמָה
 102 וּמַעֲשָׂרוֹת, כלומר, כל דבר שנתנים ממנו תרומה ומעשרות, אִין
 103 לֹקְחִין מִמֶּנּוּ.
 104

גמרא

105 נאמר במשנה, רבי שמעון אומר, כל שיש בו זיקת תרומה ומעשרות
 106 אין לוקחין ממנו. מבררת הגמרא: התיבה 'כל' לְאִתּוּי מֵאֵי. משיבה
 107 הגמרא: לְאִתּוּי לְאִסוּר לקנות ממנו כִּרְבִי דְגִים, אף שאין דגים
 108 מחוייבים כלל בתרומה ומעשרות, מכל מקום אין קונים ממנו משום
 109 דְּמַעֲשָׂרֵי בְּהֵמָה שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן זִיקָתָא, שיש בו חיוב תרומה ומעשרות.
 110 הגמרא מביאה מעשה ומבארת את דינו לפי משנתנו: הֲהוּא מִכְּפָא
 111 – מעשה בשוחט אחד, דְּהִנּוּ חֲשׂוֹד לְזַבְוֵי – שהיה חשוד למכור
 112

1 הגמרא מביאה אופן נוסף שמותר לכהן להכנס לבית הפרס: וְרַב
 2 יְהוּדָה בַּר אֲמִי מְשַׁמֵּה דְרַב יְהוּדָה אָמַר, בֵּית הַפְּרִס שְׁנִידֵשׁ בְּרַגְלֵי
 3 אדם, מְהוֹר, ולפי זה ניתן לבאר כאן, שכהן זה קודם שנכנס לשדה
 4 זו בדק ומצא שכבר נידש ברגלי אדם והותר לו להכנס, אך הוא
 5 נטמא לאכילת תרומה, ולכן יכול המוליכו לשם להאכילו ולהשקותו
 6 ואין זה כנתינת שכר.

7 הגמרא מביאה יישוב נוסף: אִי נִמְי – אופן נוסף לבאר את המשנה,
 8 שמה שנאמר במשנה שהכהן הולך עמו ונטמא, לא מדובר באופן
 9 שנטמא בטומאת המת שמזוהר שלא ליטמא בה, אלא בְּשִׁטְרָא
 10 מוֹיָאוֹת כגון של נבילות ושרצים דְלֹא מְהוֹר עֲלֵיהֶוּ – שאין הכהן
 11 מזוהר שלא ליטמא בהם, אך כאשר נטמא בהם אסור באכילת
 12 תרומה, ולכן המוליכו יכול לשלם לו דמי אכילתו ושתייתו שהפסיד
 13 על ידי שנטמא.

14 שנינו במשנה: אִם הָיָה זָקֵן, מְרַבֵּיבֵוּ עַל הַחֲמוֹר. ואמר התנא עוד
 15 שלכל אחד מעושי הפעולות המנויים במשנה 'נותן לו שכר כפועל'.
 16 הגמרא מביאה ברייתא המבארת מהו אופן התשלום של שכר
 17 הפועל: הַתָּנָא, שהצריך לעושי הפעולות המנויים במשנה, נותן להם
 18 שכר כְּפֹעֵל בְּמַל. אָמַר אֲבִינִי, כוונת הברייתא שנותן לו כְּפֹעֵל
 19 בְּמַל שֶׁל אוֹתָהּ מְלֹאכָה, שבטל ממנה, כלומר, שאם היה הדיין עובד
 20 בעבודה קשה שמרויחים בה הרבה, כגון נוקב מרגליות, הרי שלא
 21 יסכים לפחות משכרו הרבה כדי שלא יצטרך לעסוק בה, כיון שאינה
 22 מלאכה קשה, ולכן יכול ליתן לו את רוב שכרו ופוחת לו רק מעט.
 23 אך אם היה עובד בעבודה קשה, כגון נגר, הרי שסכים לפחות
 24 משכרו הרבה כדי לעסוק במלאכה קלה, ולכן ישלם לו לפי עבודתו
 25 כמה שהיה מתרצה לקבל כדי להיבטל ממנה ולעסוק במלאכה קלה,
 26 כמו דין וכדומה.

משנה

27 משנתנו מביאה את הדברים המותרים והאסורים לקנות מן החשוד
 28 על הבכורות: הַחֲשׂוֹד עַל הַבְּכוֹרוֹת, כגון החשוד להטיל בהם מום
 29 באיסור, אִין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ בִּשְׂר צְבָאִים שֵׁמָא הוּא בִּשְׂר בְּכוֹר, וְלֹא
 30 עוֹרוֹת שְׂאִינֵן עֲבוּדִים – [מעובדים] שֵׁמָא הן עורות בכור. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 31 אָמַר, לֹקְחִין מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁל נִקְבָה שאין לחשוש בה לבכורה. וְכֵן
 32 אִין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ צִמְר מְלוֹכָן – מכובס ונקי מצואתו, וְצוּאֵי –
 33 מלוכלך בצואתו. אֲכָל לֹקְחִין מִמֶּנּוּ צִמְר טָוִי, וְכִנְדִים.
 34

גמרא

35 נאמר במשנה שאין לוקחים מן החשוד בִּשְׂר צְבָאִים. מבארת הגמרא
 36 שטעם האיסור הוא משום דְּמִיתְלַף בְּדַעְלָה – שבשר צבי הוא אדום
 37 ודומה לבשר עגל, ויש לחשוש שימכור בשר של עגל בכור תם
 38 ויאמר שבשר צבי הוא.
 39 נאמר במשנה: וְלֹא לֹקְחִים מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שְׂאִינֵן עֲבוּדִים. מדייקת
 40 הגמרא: הֲאֵ עֲבוּדִים וְכִנְיָן – עורות מעובדים מותר לקנות ממנו,
 41 והטעם הוא, משום דָּאִם אִיתָא דְּכִבּוֹר הִנּוּה – אם הוא היה בכור,
 42 לֹא הָיָה מְרַח בֵּיתָא, סַבֵּר, אִי שְׁמַעוּ בֵּית רַבִּין מִפְּסָדוֹ לֵיה מִינְאֵי –
 43 לא היה טורח לעבדו, מפני שאומר, אם ישמעו חכמים שער בכור
 44 תם הוא ואתן טעמו קבורה, יאסרוהו עלי ויחיבו אותי לקבורו, ונמצא
 45 שהפסדתי ועתה שם שטרחתי בו. לכן אינו מוכר אלא לא מעובד.
 46 שנינו במשנה: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר לֹקְחִין מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁל נִקְבָה.
 47 הגמרא מבארת את טעמו של רבי אליעזר ואת מחלוקתו עם תנא
 48 קמא. מבררת הגמרא: מֵאֵי טַעְמָא – מה טעמו של רבי אליעזר.
 49 משיבה הגמרא: מִידֵעַ יָדִיעַ – הדבר ידוע וניכר בין עור זכר לעור
 50 נקיבה, שער הנקבה ניכר בצורתו במקום הנקבות ואין לחשוש
 51 שהוא של בכור, ומשום כך מותר לקנותו מן החשוד. מוסיפה הגמרא
 52 לבאר: וְתָנָא קַמָּא שאסר לקנות ממנו אף עור נקבה, טעמו משום
 53 שאם בֵּן שְׁתֵּי לַקְנוֹתוֹ, יש לחשוש שער של זָכָר נִמְי ימכור, על
 54 ידי שְׁתֵּי לַקְנוֹתֵיהּ – שיחתוך את העור במקום הזכרות ויעשהו
 55 כעין נקבות, וכאשר ישאלוהו מהו חיתוך זה שבמקום הנקבות שאינו
 56 נראה כמות נכבדות, אָמַר עֲבָרִים אֲכָלוּהוּ. מוסיפה הגמרא לבאר,
 57